

ПОЧАТОК ШКІЛЬНОГО ЖИТТЯ

Що варто знати про початок школи у 2023 році

Senatsverwaltung
für Bildung, Jugend
und Familie

BERLIN

Вихідні дані

Видавець

Senatsverwaltung für Bildung,
Jugend und Familie
Bernhard-Weiß-Straße 6
10178 Berlin

**З актуальною інформацією ви можете
ознайомитися на нашому вебсайті:**
www.berlin.de/sen/bjf

Або слідкуйте за нами в соціальних мережах:

✕ www.twitter.com/senbjf

📷 www.instagram.com/senbildjugfam

📘 www.facebook.com/senbildjugfam

▶ www.youtube.com/senbjf

Редакція

SenBJF, Referat ZS I

Дизайн

SenBJF, Referat ZS I

Переклад

FRANK Publishing GmbH

Фотографії

Getty Images (Maskot)

iStock (damircudic, SDI Productions, SerrNovik,

StockPlanets, Bim, ridvan_celik)

Picture Alliance (Martin Schutt, Ralf Hirschenberger,

Arne Dedert, Robert Schlesinger, Frank Rumpenhorst, Stephanie Pilick)

Jannette Kneisel

Наклад

Липень 2023 р.

Цю брошуру складено в рамках громадської роботи
федеральної землі Берлін.

Її не призначено для продажу й заборонено використовувати
з метою реклами політичних партій.

Katharina Günther-Wünsch

Сенатор з питань освіти, у справах молоді та сім'ї

Вельмишановні батьки!

Перший шкільний день — це особливий день у житті вашої дитини. Адже школяр починає новий захопливий етап життя! Він іде до початкової школи. Тут усе робиться для того, щоб він відчував радість від навчання і розвивав свої здібності. Усі берлінські початкові школи є школами повного дня і крім занять здійснюють виховання й догляд. У дітей є безліч можливостей вчитися та грати протягом дня, активно проводити час і відпочивати. Для цього багато шкіл співпрацюють, наприклад, зі спортивними секціями, музичними школами, молодіжними клубами та театрами. У разі необхідності ваша дитина також може отримати індивідуальну допомогу й підтримку з розвитку мовлення. А вам, як батькам, групи повного дня допоможуть краще впорядкувати своє приватне й професійне життя.

Берлінські початкові школи надають дітям усі необхідні навчальні засоби безкоштовно. Зокрема, діти харчуються в школі та отримують проїзні для школярів BVG на автобуси й рейковий транспорт. А з наступного навчального року також безкоштовно надається додаткова підтримка до 3-го класу.

Я бажаю вашій дитині гарного початку навчання в школі!

Ваша

Katharina Günther-Wünsch

ЗМІСТ

ВІТАЄМО У ШКОЛІ	04
Навчання у власному темпі	06
Берлінська шкільна система	08
ШКОЛА ЯК МІСЦЕ НАВЧАННЯ ТА ПРОЖИВАННЯ	10
Школа повного дня	11
Правильне навчальне середовище	14
Звичайний шкільний день	15
Рівні можливості для всіх	17
ПЕРШІ ШКІЛЬНІ РОКИ	18
Основний навчальний план	19
Читання та письмо	19
Математика	21
Проектна робота	21
Відсутність оцінок	22
Розмова з батьками	23
ВЧИМОСЯ РАЗОМ	24
Інклюзивність у Берліні	25
Розвиток здібностей	25
Особлива педагогічна потреба в підтримці	26
Діти, перша мова яких не є німецькою	27
УЧАСТЬ У ФОРМУВАННІ ПОВСЯКДЕННОГО ШКІЛЬНОГО ЖИТТЯ	28
Батьківські збори	29
Батьківський комітет	30
Фонд фінансової підтримки	30
Шкільна конференція	31
ЧАСТІ ЗАПИТАННЯ	32
Навчальні матеріали, лікарняний листок дитини, звільнення від навчання	32
Захворювання вчителів, нещасний випадок у навчальний час	33
Цькування, здоровий сніданок	34
Сон, екскурсії	35
Шлях до школи, портфелі, робоче місце дитини	36
Домашнє завдання	37
ШКІЛЬНІ ПРИМІЩЕННЯ ТА ПРАВОВІ ОСНОВИ	38
Від шкільної інспекції до відомства у справах молоді	41
Правова база та правила	45

ВІТАЄМО У ШКОЛІ!

Школа стане наступним захопливим етапом життя вашої дитини. Ваша дитина матиме дуже багато нового в школі. Але ви як батьки також відкриєте для себе школу наново — від форм навчання та оцінювання успішності до повсякденного шкільного життя. На наступних сторінках ви дізнаєтесь більше про початкову школу, а також про те, як ви можете допомагати формувати цей важливий етап життя вашої дитини.

Вчимося вчитися

Щоб ваша дитина могла вчитися не заради школи, а заради життя, важливо, щоб вона перш за все навчилася вчитися самостійно. Саме в цьому й полягає головна мета шкільної освіти: школа дає знання та водночас допомагає вашій дитині розвинути вміння застосовувати та поглиблювати набуті знання.

Підтримуємо кожну дитину

Безумовно, діти вже отримали багато знань і навичок ще до того, як піти до школи, — від самого народження. Розвиток кожної дитини унікальний, тому діти мають різні передумови для початку навчання у школі.

Відмінності в розвитку до трьох років є абсолютно нормальним явищем. Одна дитина, наприклад, вже вміє читати, коли йде до школи, а інша ще може не знати абетки, проте проявляти особливі навички просторового мислення в куточку з конструкторами.

Школа враховує ці відмінності, підтримуючи кожну дитину з її здібностями та потребами на початку навчання у школі, тобто в першому та другому класах. Для цього педагогам потрібно знати вміння, інтереси та попередній досвід вашої дитини.

Визначаємо рівень знань

Вже перед першим днем у школі багато вчителів визначають рівень знань нових дітей з мови та математики. Для цього вони часто використовують навчальні матеріали організації «Lernausgangslage Berlin» (LauBe). Це наукові допоміжні матеріали для педагогів, що допомагають визначити та представити математичні здібності першачків у структурованому вигляді.

Відповіді вашої дитини є основою для індивідуальної підтримки на початку навчання у школі та комунікації між школою та вами.

Часто учителі також співпрацюють з дитячими садками. Якщо вони також отримують щоденник вивчення мови з дитячого садка, вони можуть дізнатися про рівень мовного розвитку вашої дитини.

Наведені нижче передумови є визначальними для школи:

- Кожна дитина вже багато чому навчилася ще до вступу до школи.
- Кожна дитина хоче вчитися.
- Кожна дитина унікальна.
- Діти є активними творцями своїх знань і умінь.
- Кожна дитина має свій поступ у навчанні.
- Кожній дитині потрібен час і відповідні пропозиції для навчання.

Навчання у власному темпі

Дітей, яким потрібно більше часу на вивчення основ, можуть залишити на другий рік. Якщо дитина вчиться швидше, вже за рік її можуть перевести до третього класу.

Вчителі та вихователі регулярно інформуватимуть вас про успіхи в навчанні вашої дитини. Під час другого навчального року буде зрозуміло, чи вашій дитині пішло на користь тривале навчання на початку школі. Коли ваша дитина буде готова рухатися далі, на класній конференції її вчителі приймуть відповідне рішення.

Важливо розуміти: залишитися на другий рік на початку школи не означає регрес чи невдачу. Навпаки, ваша дитина отримає необхідний час для навчання відповідно до принципу: усвідомлення успіхів замість страху невдачі. Навіть якщо ваша дитина перейде до третього класу тільки за три роки, цей додатковий час не буде зараховано до обов'язкового навчання у школі.

Змішані вікові групи

Оскільки діти у змішаних вікових групах теж продуктивно навчаються разом та обмінюються знаннями, багато шкіл користуються цим. На початку навчання у школі, наприклад, перший та другий або 1–3 класи формуються за змішаним віковим принципом.

Водночас кожна дитина навчається у власному темпі, не змінюючи клас або всіх вчителів. У підсумку друзі та вчителі залишаються тісно пов'язані з нею незалежно від тривалості початкового етапу шкільної освіти.

У деяких школах є змішані вікові групи третього та четвертого класів або від четвертого до шостого класів.

Навчання в змішаних вікових групах

Завдяки навчанню у змішаних вікових групах (JüL) діти, які навчаються швидше, вже можуть виконувати завдання разом із друго- чи третьокласниками, а також обмінюватися з ними думками. У такій системі старші діти подають приклад молодшим. Вони вже знають шкільне життя та його правила. А оскільки вони вже вміють читати, писати та рахувати, то можуть спонукати та підтримувати молодших.

Але й старші діти можуть вчитися в молодших. Якщо ваша дитина вчиться у другому чи третьому класі, вона може передавати знання й досвід першокласникам водночас закріплюючи їх.

Змішані вікові класи

Школи, які розділяють перший та другий класи за віковими групами, також застосовують гнучке та індивідуальне навчання. Для цього в кожній школі розроблено педагогічну концепцію, в якій перш за все даються відповіді на такі питання:

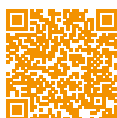
- Які пропозиції отримує кожна дитина для роботи над змістом окремих предметів на своєму рівні навчання?
- Які проекти чи спільні заходи у змішаних вікових класах чи групах заплановано?
- Чи існує шефство між молодшими та старшими дітьми?

У школі вам радо нададуть докладну інформацію.

Вивчення німецької

Мова — це основа для отримання знань і розуміння взаємозв'язків. Відтак, вивчення мови є частиною кожного уроку з кожного предмета.

Деяким дітям потрібна мовна підтримка, коли вони йдуть до школи. У школах, де потреба у підтримці особливо висока, дітям допомагають додаткові вчителі-предметники.

Додаткова інформація про
початкову школу

UKB

Unfallkasse Berlin
(страхова компанія
від нещасних
випадків Берлін)

**Навчайтеся
у безпеці.**

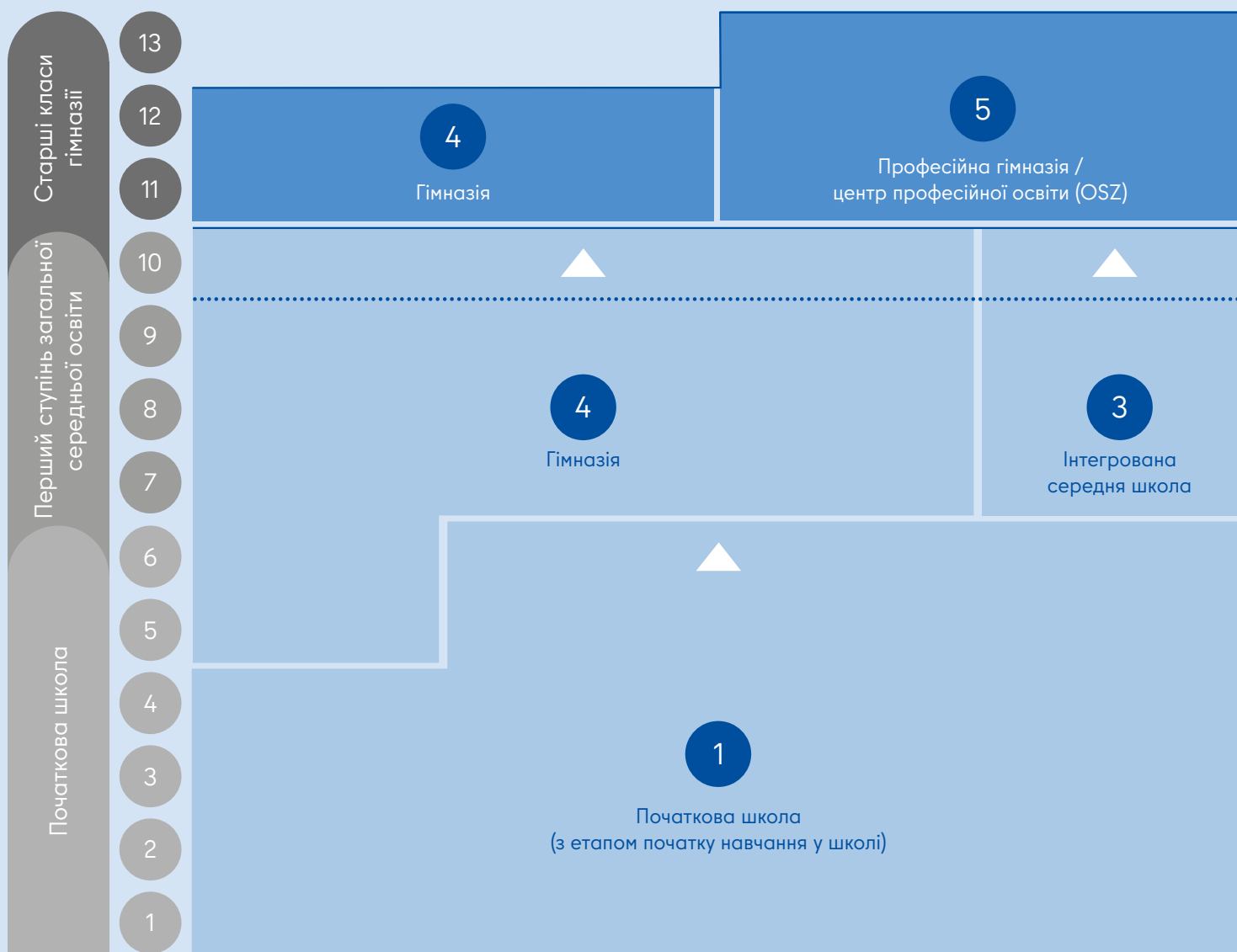
Учні автоматично
застраховані від нещасних
випадків у школі та
дорогою до школи.

Захист безкоштовний

Додаткова інформація за посиланням www.unfallkasse-berlin.de/eltern

Берлінська шкільна система

1 Початкова школа (з етапом початку навчання у школі)

Етап початку навчання у школі можна завершити за один-три роки. Зазвичай за ним слідує ще чотири роки навчання в початковій школі з подальшим переведенням до середньої школи. Також за чотири роки можна перейти до базової гімназії завдяки результатам у початковій школі.

2 Середня загальноосвітня школа

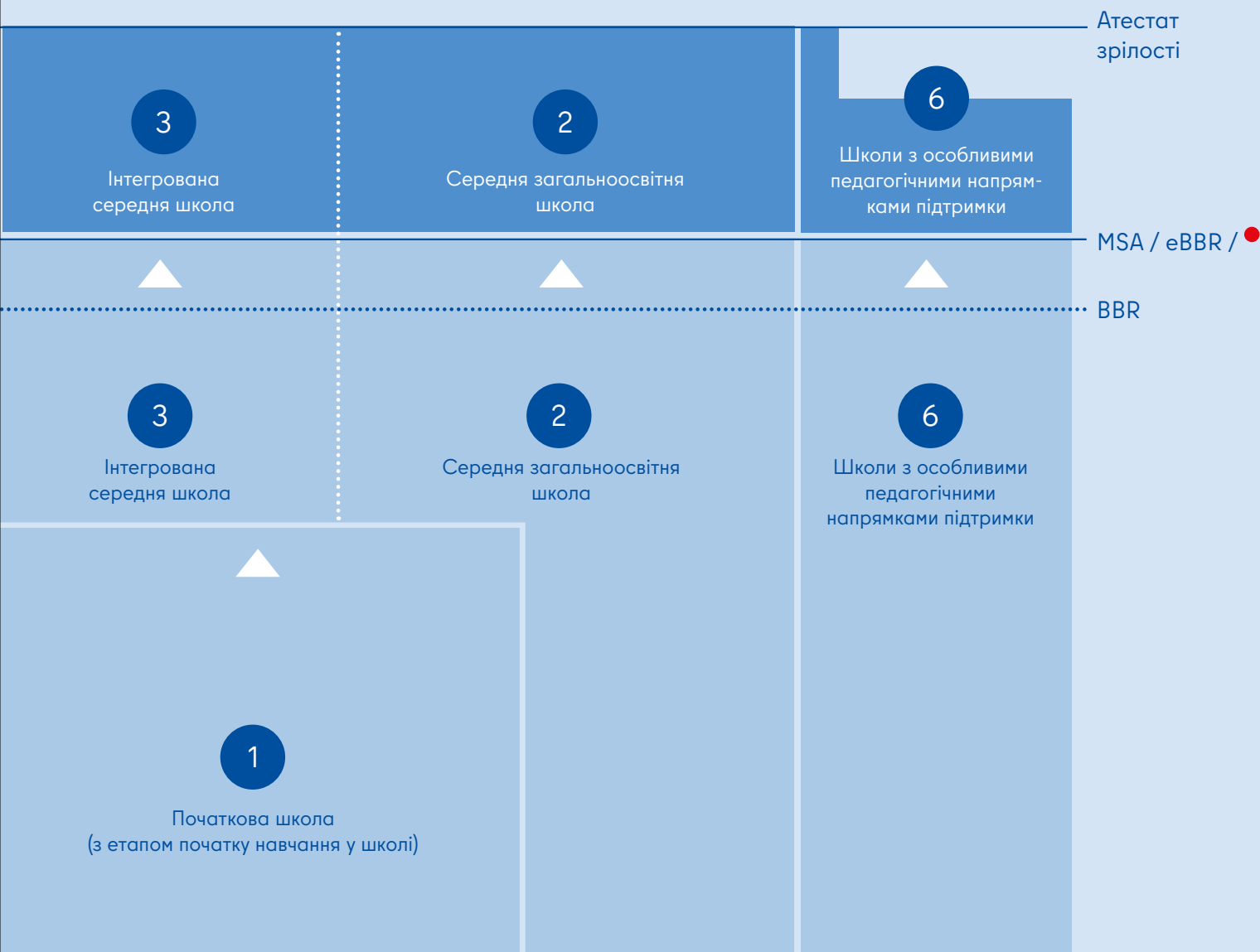
У середній загальноосвітній школі учні навчаються з першого по десятий класи. Можливі всі ступені освіти. Аттестат зрілості можна отримати після тринадцяти років навчання.

3 Інтегрована середня школа

Учня може бути переведено до інтегрованої середньої школи можливе після шостого класу. Тут можливі всі ступені освіти. Аттестат зрілості можна отримати після закінчення тринадцяти років навчання. Кар'єрна орієнтація і стажування дають учням перші уявлення про трудове життя.

4 Гімназія

У гімназії учні можуть отримати аттестат зрілості після закінчення дванадцяти років навчання.

5 Професійна гімназія / центр професійної освіти (OSZ)

У цій школі учні обирають із шістьох дисциплін та професійних напрямків. Курси з відповідного професійного напрямку доповнюють традиційні предмети.

6 Школа з особливими педагогічними напрямками підтримки

У цих школах навчаються лише діти та підлітки з обмеженими можливостями, хворобами чи вадами, які вчать максимально інтегруватися в суспільство. Із цих шкіл також можливе переведення до загальноосвітньої школи.

Атестати

- Атестат зрілості — атестат про закінчення закладу середньої освіти
- BBR — атестат про неповну середню освіту
- eBBR — розширена атестат про неповну середню освіту
- MSA — атестат про середню освіту

● Атестати для підлітків з особливими педагогічними потребами в навчанні після закінчення десятого класу:

- BOA — професійна кваліфікація
- Атестат про неповну середню освіту, еквівалентний професійній кваліфікації

ШКОЛА ЯК МІСЦЕ НАВЧАННЯ ТА ПРОЖИВАННЯ

Ваша дитина проводить у школі багато часу. Для успішного навчання важливо, щоб їй подобалося ходити до школи й вона отримувала задоволення. Це стосується як основних, так і факультативних занять, індивідуальної підтримки, обіду, а також оформлення класних кімнат.

Школа повного дня

Більшість берлінських шкіл є школами повного дня. Вони орієнтовані на навчання та соціальну взаємодію. З одного боку, це проявляється в етапах навчання та концентрації. З іншого боку, ці школи пропонують заходи з організації дозвілля а сприяють розвитку соціальних і мовних навичок. Це не лише поглиблює зміст уроку, але й дає вашій дитині простір для власного розвитку. Крім того, тут діти займаються фізичною активністю, налагоджують контакти, разом їдять та відпочивають.

Додатково ці школи співпрацюють із педагогами-спеціалістами, зокрема, із соціальними працівниками, а також із різними закладами, такими як музичні школи, театри, бібліотеки чи спортивні клуби. Така співпраця відкриває широкий спектр нових можливостей для навчання та розвитку.

З педагогічною концепцією школи можна ознайомитися у шкільній програмі. Зазвичай вона доступна на веб-сайті школи.

Шкільна програма містить інформацію про

- організацію школи повного дня,
- реалізацію основного навчального плану,
- пропозицію додаткових робочих груп або спортивних заходів,
- допомога дітям з навчальними завданням.

Школа з вільним та обов'язковим відвідуванням груп подовженого дня

У Берліні діти молодшого шкільного віку можуть навчатися у школі з вільним або обов'язковим відвідуванням груп подовженого дня. Тут вихователі доглядають за вашою дитиною в позаурочний час. Зазвичай завдяки координації зусиль вчителі точно знають, над якими темами та завданнями працювала ваша дитина на уроці, які в неї є запитання чи труднощі, з якими конфліктами можуть стикатися діти в групі.

Школа з вільним відвідуванням груп подовженого дня

У школі з вільним відвідуванням груп продовженого дня про вашу дитину піклуються з 7:30 до 13:30, навіть якщо уроки починаються пізніше або закінчуються раніше.

Усі діти також можуть обідати разом без додаткової оплати.

Якщо вам потрібна додаткова підтримка та догляд через роботу чи за сімейними обставинами до 7:30 ранку або максимум до 18:00, ви також можете подати відповідну заяву у школі.

Формуляр заяви можна отримати в школі, районному відомстві у справах молоді або онлайн за посиланням:

Форма заявки

Вартість догляду

Для дітей 4–6 класів передбачена оплата залежно від вашого доходу та зарезервованого часу догляду. Для 1–3 класів усі послуги з догляду за дітьми є безкоштовними, включно з доглядом під час канікул з 6:00 до 18:00.

Розклад дня школи з вільним відвідуванням груп подовженого дня (приклад для 1–2-го класів)

з 7:30	Прибуття дітей і, наприклад, факультативні уроки раннього розвитку дітей
7:50–8:15	Гнучкий початок навчання в школі / початок з вільним відвідуванням (наприклад, ранкове коло), можливості для збору, самопізнання, пошуку інтересів і груп, дискусійні групи
8:15–9:45	1-й блок (1-а/2-а година) Урок з етапами викладання та навчання з невеликими перервами за потреби
9:45–10:10	Варіанти ігор, вправ і відпочинку, а також сніданок у класі
10:10–11:40	2-й блок (3-а/4-а година) Урок з етапами викладання та навчання з невеликими перервами за потреби
11:40–12:00	активна перерва
12:00–13:30	3-й блок (5-а/6-а година) Урок з етапами викладання та навчання з невеликими перервами за потреби
з 13:30	Ігри, фізичні вправи, відпочинок, навчання, освітні пропозиції, робочі групи, екскурсії для дітей

Школа з обов'язковим відвідуванням груп подовженого дня

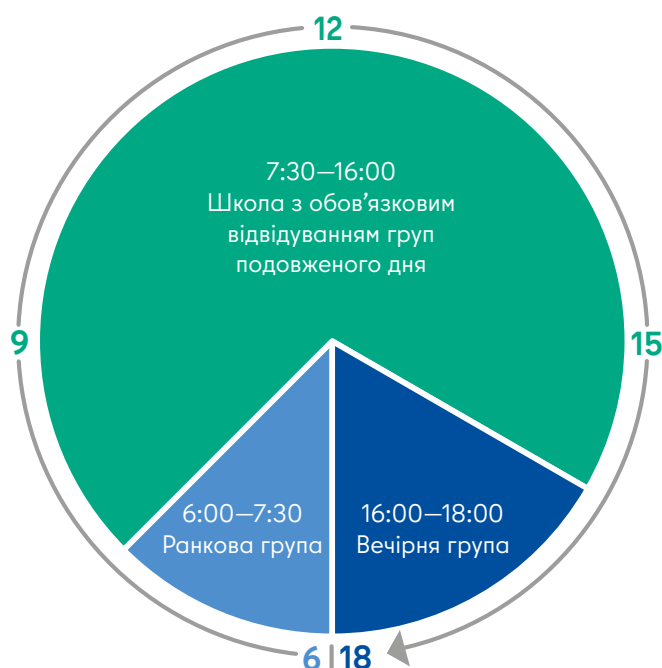
Навчання у школі з обов'язковим відвідуванням груп подовженого дня для вашої дитини (включно з безкоштовним обідом) триває чотири дні на тиждень з 7:30 до 16:00. П'ятий день навчання в школі закінчується о 12:00. Водночас уроки та додаткові пропозиції дозвілля або цільової підтримки чергуються.

Через таке чергування вчителів та вихователів можуть співпрацювати ще тісніше, враховуючи потреби вашої дитини.

У школі з обов'язковим відвідуванням груп подовженого дня доводиться учням потрібно виконувати домашнє завдання у позашкільний час лише у виняткових випадках. Це приносить користь сімейному життю. Як батьки ви можете допомогти сформувати навчання на повний день за допомогою творчих занять.

Додатково можна забронювати ранні або пізні модулі та догляд під час канікул. Заяву на відповідне додаткове фінансування та підтримку потрібно передати разом із підтвердженням вашої потреби до школи дитини.

Для 1–3 класів варіанти догляду за дітьми в шкільний час та під час канікул безкоштовні. Пізніше відомство у справах молоді повідомить вас про орієнтовні пропорційні витрати для вашої дитини у 4–6-му класах.

Розклад дня школи з обов'язковим відвідуванням груп подовженого дня (приклад для 1–2-го класів)

6:00–7:30	Ранкова група
7:30–8:15	гнучкий початок навчання в школі / початок з вільним відвідуванням (наприклад, ранкове коло), короткі батьківські збори, можливості для збору, самопізнання, пошуку інтересів і груп, сніданок у класі, дискусійні групи
8:15–9:45	1-й блок (1-а / 2-а година) Урок з етапами викладання та навчання з невеликими перервами за потреби; Година співпраці вчителів та вихователів: організація співпраці протягом тижня
9:45–10:05	активна ігрова перерва на шкільному подвір'ї з фізичною активністю
10:05–11:35	2-й блок (3-я/4-а година) Урок з етапами викладання та навчання з невеликими перервами за потреби
11:35–14:30	Спільний обід спільний обід, післяобідній відпочинок — читання вголос, навчання та фізична активність, час на виконання вправ, час на гру, перерва на чай
14:30–16:00	3-й блок Заняття в другу зміну з етапами викладання та навчання; з невеликими перервами за потреби — або ігри та завдання; п'ятниця: повний день до 13:30, потім відкриті заходи
16:00–18:00	Вечірня група

Правильне навчальне середовище

Чисельність класу

На етапі початку навчання у школі класи зазвичай налічують від 21 до 26 дітей. Так ваша дитина вчиться в керівній групі друзів. Якщо в класі більше дітей, то школи можуть залучити додаткових вчителів.

Педагогічні працівники

Для вашої дитини класний керівник є найважливішою контактною особою в школі. З іншими вчителями та вихователями, які працюють у класі, він формує класну конференцію, який виконує функцію шкільного органу.

Разом з командами паралельних класів класна конференція координує зміст уроків, готує уроки та проводить консультації щодо розвитку навчальних навичок. Зазвичай навчальні групи на початку навчання у школі супроводжують постійні педагогічні працівники.

Шкільні фахівці передають знання та навички. Вони спостерігають за навчальними процесами вашої дитини, документують та супроводжують їх, підтримуючи її у вивченні багатьох речей самостійно або разом з іншими.

Класна кімната

Класна кімната — це правильне середовище для дітей, яке відповідає їхнім індивідуальним потребам, а також навчальним ситуаціям у групі. Парти, зручно розподілені по приміщенню та поділені на групи, сприяють, наприклад, спільному навчанню.

Крім того, дизайн класної кімнати заохочує дітей до різних видів діяльності — завдяки куточку для читання, ігровому куточку або полицям з різними матеріалами для самоосвіти.

Підручники та робочі зошити

Вчителі підбирають навчально-методичні матеріали для вашої дитини. Виходячи з власного досвіду, орієнтованого на навчальні потреби класу, та за погодженням з іншими колегами, вони вирішують:

- Яку книгу для читання та які супровідні матеріали використовувати?
- Чи вчитимуться діти рахувати за допомогою індексних карток, альтернативних педагогічних матеріалів або робочих зошитів?
- Які розвивальні ігри та книги є в куточку читання та математики?

Звичайний шкільний день

На кожен навчальний рік визначають кількість годин викладання предмету, а також загальний період викладання. Розклад складає дирекція школи. Вона також вирішує, коли і як починається шкільний день і скільки триває урок, обід або перерви надворі.

Розклад

Фахівці-педагоги планують уроки та додаткові заходи на весь етап початку навчання у школі. Виходячи з концепції шкільного навчання, вони вирішують, як нарощувати та поширювати цілі і зміст протягом перших кількох років та які додаткові навчальні засоби запропонувати.

Більшість шкіл традиційно починають навчання за дзвінком о 8:00. Деякі школи віддають перевагу поступовому початку: діти приходять приблизно о 7:30, разом снідають або грають, а потім починають ранкове коло приблизно о 8:15.

Гнучкі навчальні години

У першому класі ваша дитина має 21 урок на тиждень, а в другому — 22 уроки. Один урок, як правило, триває 45 хвилин.

Деякі школи скорочують або подовжують уроки до 60–80 хвилинних блоків з тривалішими перервами. Це дає їм змогу пропонувати дітям додатковий гнучкий час для практики або присвятити час слабким місцям, як-от соціальне навчання.

Для підтримки дітей у малих групах відповідно до їхніх навчальних потреб, іноді класи ділять під час уроків. На початку шкільного навчання діти часто працюють над проєктами у змішаних вікових групах.

За потреби ваша дитина отримує дві години додаткового супроводу, щоб відпрацювати правопис або лік.

Для точного досягнення всіх навчальних цілей кожен предмет має у розкладі. Оскільки діти найкраще навчаються разом, то теми часто вивчають відповідно до міждисциплінарного принципу.

Якщо тема «води» актуальна в загальноосвітній школі, то доцільно прочитати відповідні тексти німецькою мовою, а також розглянути цю тему на уроках мистецтва та музики.

Для кожного навчального фокусу проводять спостереження і документують поступ у навчанні.

До основних сфер уваги належать:

Німецька

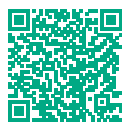
- Мовлення та аудіювання
- Письмо
- Читання
- Робота з текстами та іншими медіа
- Розвиток мовних знань і мовної свідомості

Математика

- Загальні математичні навички
- Числа та операції
- Габарити та вимірювання
- Простір і форма
- Рівняння і функції
- Дані та збіги

Музика

- Сприйняття та інтерпретація
- Образи та виконання
- Рефлексування та контекстуалізація

Шкільний обід

Уроки релігії та світогляду

Фінансова підтримка

Безкоштовний обід

Спільний обід — це більше ніж прийом їжі. Ваша дитина дізнається про соціальні манери, кулінарну культуру та накриття на стіл, а також про здорове та збалансоване харчування.

Щоб усі діти могли вчитися зосереджено, виважено та сприймати інформацію, їх заохочують брати участь у шкільних обідах. На початковому рівні вони безкоштовні.

У багатьох школах вчителі та вихователі обідають разом зі своїми групами і разом накривають на стіл. Діти обслуговують себе самі і вирішують, скільки картоплі або овочів покласти на тарілку.

Контрольована якість

Компанії, які пропонують продукти харчування, зобов'язуються дотримуватися високих стандартів якості за контрактами. Ви та ваша дитина також можете залишити відгук про меню та якість їжі.

У кожній школі працює продовольчий комітет, що складається з фахівців-педагогів, батьків та учнів. Він вибирає сервісну компанію, яка постачає обіди, регулярно перевіряє якість і передає критику або побажання.

Якщо продовольчий комітет не буде задоволений, на наступні півроку постачальника можна змінити.

Уроки релігії та світогляду

Уроки релігії та світогляду є добровільними для всіх дітей незалежно від приналежності до релігійної конфесії.

Уроки релігії організують вчителі, які пройшли спеціальну підготовку, та сповідують певну релігію та світогляд. Уроки світогляду проводять вчителі гуманістичного союзу.

Залежно від складу учнівського колективу та інтересів кожна школа обирає з дев'яток релігій та світоглядів спільноти. Якщо зареєструвалося достатньо учнів, то проводиться дві додаткові навчальні години на тиждень. Вони проводяться у звичайні навчальні години.

Крім віровчення відповідної конфесії, діти також дізнаються про інші релігії. Як і на інших предметах, також ітиметься про навчання цінностям, таким як толерантність або повага.

За бажанням можна вказати, чи братиме дитина участь у цих уроках, під час реєстрації до школи. Згоду на участь можна в будь-який час відкликати.

Якщо ваша дитина зацікавлена, але ще не впевнена, вона може спробувати й вирішити пізніше. Зазвичай в атестаті додають примітку про участь.

Діти, які не беруть участі в уроках релігії чи світогляду, зазвичай перебувають під наглядом вихователів.

Рівні можливості для всіх

Освітній пакет включає низку послуг, які полегшують повсякденне життя малозабезпечених сімей. Батьки, які отримують громадянську допомогу, житлову субсидію, соціальну допомогу, допомогу на дітей або допомогу шукачам притулку, отримують різні види допомоги на дитину в одній установі.

berlinpass-BuT

berlinpass-BuT призначений для підтвердження право на отримання цих послуг. Ви можете подати його в таких установах: центр зайнятості, служба соціального захисту, каса субсидій на житло та державна служба у справах біженців. Ви можете пред'явити тільки шкільний атестат або учнівський квиток I та фотографію на паспорт вашої дитини.

Для покриття витрат на класні екскурсії, дозвілля та додаткову навчальну підтримку ви маєте подати berlinpass-BuT та заповнити форму.

АБОНЕМЕНТ ДЛЯ УЧНІВ

Квиток BVG на міський транспорт Берліна видають безкоштовно всім учням. Замовте проїзний fahrCard онлайн за посиланням

www.bvg.de/schuelerticket

Вам просто потрібно завантажити учнівський квиток дитини та фото на паспорт у вигляді файлів.

ПОСЛУГИ З ОСВІТЬОГО ПАКЕТУ

Шкільне приладдя

174 євро на навчальний рік на шкільне приладдя, як-от портфелі, пенали, зошити та ручки

Екскурсії та поїздки з класом

Покриття витрат

Додаткова навчальна підтримка

Покриття витрат на підтримку, підтверджених школою

Участь у спортивних і культурних заходах або дозвіллі

15 євро на місяць

ПЕРШІ ШКІЛЬНІ РОКИ

Школа має розвивати здібності вашої дитини та якнайкраще готувати її до майбутнього, як до повсякденного, так і до професійного життя. Вона закладає основу для того, щоб ваша дитина використовувала розширені можливості для розвитку та дій, самостійно вчилася протягом життя та отримувала від цього задоволення.

Основний навчальний план

Основний навчальний план Берліна для 1–10 класів описує навички, які мають здобути діти з відповідного предмета протягом навчання у школі. Він також визначає конкретні теми та зміст обов'язкових предметів на вибір.

Відповідно до основного навчального плану кожна школа визначає власні навчальні цілі:

- вона враховує інтереси та потреби своїх учнів;
- вона визначає навчальні матеріали та книги;
- вона визначає міждисциплінарні центри та спеціальні профілі школи: мови, природничі науки, музичне, театральне або спортивне спрямування.

Завдання школи — надати вашій дитині можливість

- ставити питання самостійно або разом з іншими,
- розв'язувати проблеми самостійно або разом з іншими,
- знаходити рішення,
- оцінювати наявні знання, об'єднувати їх і переносити в нові сфери.

Читання та письмо

Більшість дітей з нетерпінням чекають вступу до школи, щоб нарешті навчитися читати й писати. Адже в повсякденному житті вони всюди стикаються з написами, які хотіли б зрозуміти.

Саме цей інтерес школа бере за основу. Замість того, щоб цілий вивчати абетку літера за літерою, діти можуть почати писати та вчитися з першого дня. Тоді Тарасу або Марійці не потрібно чекати, доки вони дійдуть до першої літери їхніх імен.

Початкова звукова таблиця

Діти отримують всі важливі символи у формі початкової звукової таблиці з самого початку. Тут кожному символу та букві присвоєно зображення — від «E» як Esel (віслик) до «K» як König (король) та «Sch» як Schere (ножиці).

Так діти відразу можуть короткі всі потрібні літери і вже за кілька тижнів писати перші слова або короткі речення.

Письмо і пов'язана з ним сукупність декількох літер допомагає дітям навчитися читати: Наприклад, щоб навчитися читати слово «Hase», необхідно об'єднати окремі звуки, які позначаються літерами H - A - S - E (з-а-я-ц-ь), в єдине ціле.

Під час читання або через відповідні спонукання вчителя стає зрозуміло: правопис не завжди відповідає почутим звукам. Крім того, деякі слова пишуть з великої літери, а інші — з маленької. Так діти вивчають важливі орфографічні моделі та правила самостійно та підтримки вчителя.

Не хвилюйтеся, якщо на початку ваша дитина припускатиметься помилок на письмі. На початковому етапі навчання в школі це важлива проміжна сходинка на шляху до закріплення правопису.

Навчальні плани

Письмо

Оскільки діти вчаться читати та писати одночасно, спочатку вони пишуть друкованими літерами. Ймовірно, ваша дитина вже може написати своє ім'я. Тільки коли ваша дитина навчиться читати та писати друкованими літерами, вона вивчить пов'язаний скоропис, щоб сформувати плавний і чіткий почерк.

Щоб сформувати плавний і чіткий почерк та натренувати необхідну для цього дрібну моторику, перед навчанням письму виконується багато вправ, зокрема, на малювання гірлянд, кілець та бантів, а також фігурок з піску та вибраних ігор.

Окрім воскових олівців, одним із перших знарядь для письма є звичайний олівець. Ви можете підтримати дитину, переконавшись, що вдома вона тримає олівець невимушено, а почати використовувати ручку пізніше.

Якщо ваша дитина шульга, школа подбає про середовище сидіння та правильне тримання ручки. Проте вам доведеться придбати ножиці для шульг.

Читання вголос

Навіть якщо ваша дитина вже вміє читати самостійно, ви мусите продовжувати читати вголос, як зазвичай. Це створює відчуття спільності та дає дитині постійний доступ до світу книг.

Діти вчаться перетворювати прочитане вголос на власні образи думок. Це вміння важливе для багатьох предметів.

Ви можете підтримати цікавість вашої дитини до письма та правопису таким чином:

- Радіти першим написаним словам і реченням вашої дитини, навіть якщо правопис неправильний.
- Грати в мовні ігри на кшталт «Які імена починаються на літеру Л» або «Я бачу те, чого ви не бачите, і воно починається на літеру О».
- Щоб дітям було простіше, завжди вимовляйте лише фонетичне значення літер, тобто те, що ви чуєте в слові, наприклад тільки звук «Л», а не «Ел».
- Відгадуйте з дитиною знаки на вулиці або шукайте повторювані зображення зі словами, наприклад у міській електричці.
- Читайте дитині: казки перед сном, газетні заголовки, інформацію на упаковці або список покупок, який ви складаєте.

Математика

Багато дітей також пов'язують радість від чисел і лічби з етапом початку навчання у школі. Часто вони вже вміють рахувати вперед і назад, складати крапки на доміно або порівнювати розміри взуття. Уроки математики починаються з наявних навичок, незалежно від того, чи рахує дитина тільки до 10, 20 або вже до 100 чи 1000.

На етапі початку навчання у школі арифметичні операції, як-от додавання або віднімання, досі дуже важливі. Але тепер основну увагу приділяють пошуку та обміну власними рішеннями і стратегіями для вирішення завдань, які варіюються для кожної дитини.

Крім безпечного поводження з арифметичними операціями, метою уроків математики є перш за все розуміння та розпізнавання математичних зв'язків, охоплення структур і закономірностей в геометричних фігурах або отримання інформації з таблиць, аркушів розрахунку і діаграм.

Як заохотити дитину відкривати світ чисел:

- ігри в доміно та карти;
- невеликі змагання, де ви вимірюєте та порівнюєте пройдену відстань;
- читання рядків чисел у номерах будинків;
- порівняння кількості під час готування;
- демонстрація на руках, як, наприклад, дві п'ятірки стають десяткою.

Проектна робота

Різні форми навчання розвивають у дітей навички, необхідні для навчання впродовж життя. Водночас багато шкіл працюють за щоденними або тижневими планами. Учням дають завдання, над якими вони працюють самостійно або разом з іншими в позаурочний час.

Крім того, діти обмінюються думками між собою та з учителем. Вони вчаться, ставлять питання, передають свої знання та обговорюють різні рішення.

Під час проектів діти формують навички роботи з іншими дітьми або в команді. Потім клас ділять на малі групи: кожна група працює над своїм завданням на загальну тему та представляє результат перед усім класом.

Відсутність оцінок

Ваша дитина не отримуватиме оцінки від 1 до 6 балів протягом перших двох років у школі. Натомість вона отримуватиме регулярний зворотний зв'язок про прогрес у навчанні та докладні оцінки наприкінці навчального року.

На це є вагомі причини: педагогіка початкової школи виходить з того, що кожна дитина має природну потребу вчитися. Якщо із самого початку навчати дітей вчитися заради оцінки, то вона може почати менше цікавитися навчанням або взагалі втратити зацікавлення.

Крім того, оцінки мало свідчать про надбані здібності дитини. Дитина може отримати трійку з німецької, попри те, що добре вміє читати, але може просто неохоче висловлювати свою думку. Оцінка також нічого не скаже про успіхи у читанні чи про те, як дитина може покращити ситуацію.

Тому вчителі спостерігають і документують навчання і розвиток успішності вашої дитини і регулярно інформують вас про нього.

Атестат

Після закінчення першого та другого класів ваша дитина отримає атестат. Це може бути атестат, орієнтований на показники, або атестат з письмово сформульованою оцінкою. Як батьки ви можете висловитися у відповідній формі на шкільній чи класній конференції.

Орієнтований на показники атестат

Цей атестат документально засвідчує ступінь досягнення вашою дитиною основних цілей з навчання та розвитку відповідно до основного навчального плану.

Зразок форми містить необхідні навички з кожного предмета. У предметній німецькій мові це такі показники, як «пише слова та короткі речення за заданим змістом» або «розуміє взаємозв'язки».

Потім учитель оцінює, чи є відповідна здібність добре розвинутою, розвинутою, частково розвинутою чи лише незначною мірою розвинутою. Ступінь розвитку вашої дитини відображається у вигляді кола, заповненого відповідним чином. У кожному випадку діє таке правило: кола не відповідають значенню числових оцінок.

Оцінювання в текстовій формі

Якщо використовується письмове формулювання оцінки, ви можете детально та індивідуально дізнатися,

- якими є досягнення дитини,
- де в її розвитку є сильні та слабкі сторони та
- які етапи навчання пропонуються надалі.

Якщо школа пропонує навчання у змішаних вікових групах для 1–3-го класів, діти також отримують оцінку в текстовій формі в третьому класі.

У середніх загальноосвітніх школах шкільна конференція може прийняти рішення про безперервне оцінювання в текстовій формі більшістю у дві третини голосів.

Атестат з оцінками

Зазвичай діти отримують атестат із цифровими оцінками з третього класу. Однак, за бажанням більшості батьків діти 3–4-го класів можуть також отримати атестат, орієнтований на результати, або письмову оцінку.

Оцінка в атестаті ґрунтується на усних та письмових результатах вашої дитини в класі, а також на інших досягненнях, як-от виконання навчальних завдань або ведення зошитів.

Атестат за пів року

Атестат про закінчення навчального семестру видають тільки з третього класу. Додатково оцінюються робота та соціальна поведінка вашої дитини.

Поступ у навчанні вашої дитини регулярно документують у ході

- розмови між батьками і вчителем,
- регулярного зворотного зв'язку щодо навчання, який діє як похвала або заохочення чи вказує на потребу вдосконалення;
- орієнтованого на показники атестата або оцінювання в текстовій формі.

ВАЖЛИВІ ЗАПИТАННЯ ПІД ЧАС РОЗМОВИ З БАТЬКАМИ

- Прогрес у читання або лічбі
- Ставлення до навчання та виконання завдань, наприклад, наполегливість і зосередженість
- Поведінка в групі — готовність допомагати, участь в дискусіях, прояв зацікавленості, наполегливість
- Заходи підтримки школою або батьками у разі труднощів із навчанням

ПОРАДА

Перед розмовою з батьками запишіть пункти, які ви хотіли б обговорити.

Розмова з батьками

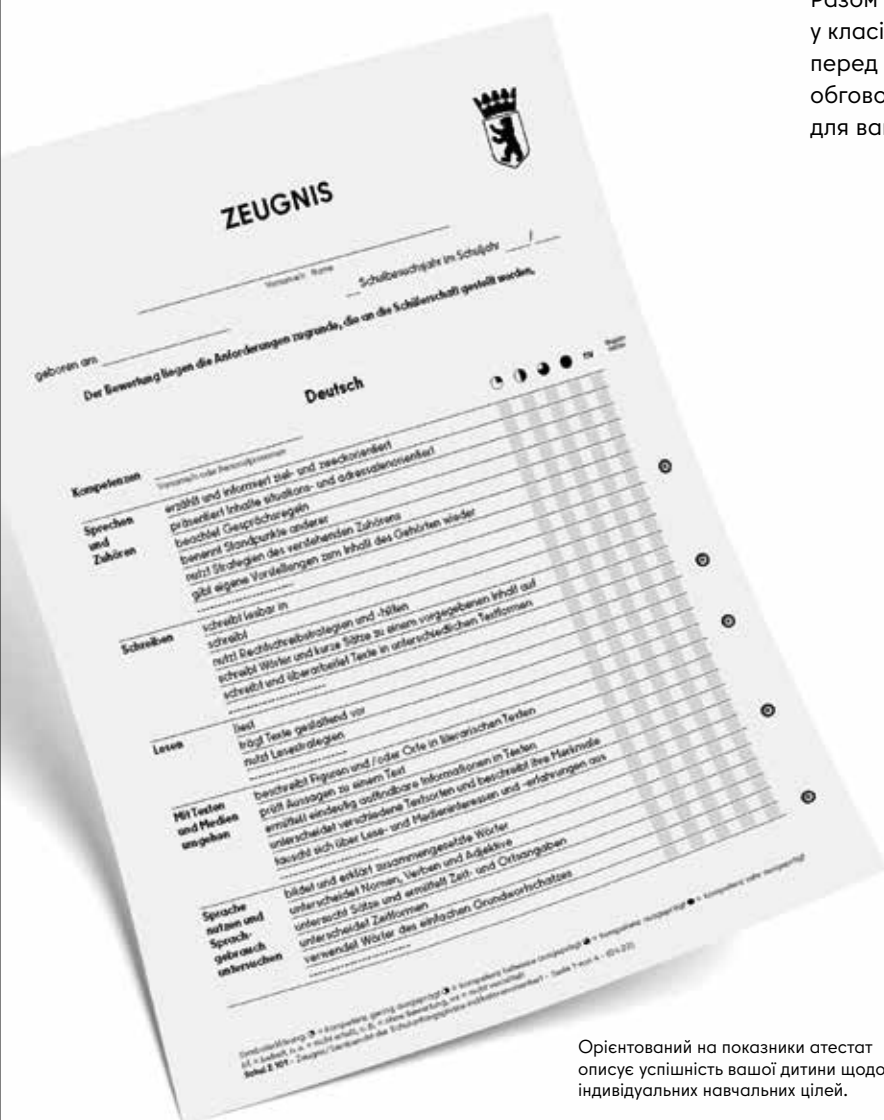
Багато шкіл здебільшого проводять докладні особисті розмови з усіма законними опікунами наприкінці першого півріччя навчального року. На цих розмовах також часто присутні діти.

Якщо вам потрібна додаткова інформація про успіхи та поступ вашої дитини у навчанні, просто запросіть вчителя до розмови.

Регулярні розмови з батьками допомагають і вам, і вчителям. Що більше вони знають про вашу дитину, то краще зможуть надати їй підтримку.

Іноді діти поведуться по-різному в школі та вдома. Наприклад, якщо вдома дитина допитлива та відкрита, то в школі може бути тихою й стриманою. Або вдома у неї виходить рахувати добре, а в школі результати зазвичай неправильні.

Разом з учителем можна з'ясувати причини. Непосидючість у класі? Невідповідне місце для сидіння? Може, страх перед однокласником? Залежно від тригера ви можете обговорити з учителями, як можна покращити ситуацію для вашої дитини.

Орієнтований на показники атестат описує успішність вашої дитини щодо індивідуальних навчальних цілей.

ВЧИМОСЯ РАЗОМ

У берлінських школах всі діти отримують оптимальну підтримку та вчать разом. Це стосується дітей з інвалідністю або проблемами з навчанням, а також дітей з перевагами в розвитку — незалежно від їхнього проходження, соціального статусу, культури, мови, світогляду, сексуальної орієнтації або гендерної ідентичності.

Інклюзивність у Берліні

У Берліні всі діти можуть відвідувати інклюзивні школи. Це означає, що навіть діти з різними вадами та обдаруваннями за бажанням батьків можуть учитися в таких школах разом з іншими дітьми.

У школах, у яких вчаться діти з особливими педагогічними потребами в підтримці разом з дітьми без таких потреб, залучаються додаткові педагогічні фахівці.

Діти з розумовими, фізичними або сенсорними вадами також можуть навчатися в інклюзивних спеціалізованих школах. Це звичайні школи, які спеціалізуються на спільному навчанні дітей з особливими педагогічними потребами в підтримці та без них. Вони мають спеціальне структурне та кадрове забезпечення.

Щоб задовольнити потреби кожної дитини, інклюзивне навчання вимагає

- підготовки вчителів,
- посилення співпраці між вчителями-предметниками, педагогами-спеціалістами та вихователями;
- диференційованих форм навчання та відповідного приміщення,
- культури співпраці між дітьми та батьками.

Поради щодо інклюзивності

Шкільні психолого-інклюзивні центри педагогічного консультування та підтримки (Schulpsychologischen und Inklusionspädagogischen Beratungs- und Unterstützungszentren — SIBUZ) надають інформацію про інклюзивність в усіх районах. Тут під одним дахом працюють шкільні психологи, педагоги-спеціалісти та соціальні працівники.

Вони консультують школи та вчителів щодо впровадження інклюзивності. Вони також є контактними пунктами для батьків, які, наприклад, підозрюють, що їхня дитина має особливі потреби.

Інклюзивна школа

Розвиток здібностей

Оскільки всі діти мають розвивати свої здібності та навички, початкова школа також пропонує дітям з особливими талантами та високими когнітивними здібностями низку можливостей для навчання з урахуванням їхніх потреб.

Крім того, деякі школи розробили спеціальні концепції підтримки. Найкраще запитати про них безпосередньо у школі вашої дитини.

Якщо ваша дитина має особливо високу швидкість навчання, ви можете виконати такі кроки:

- пройти етап початку навчання у школі лише за один рік, а потім перейти одразу до третього класу;
- у 3–6-му класах взяти участь в уроках у вищому класі з двох предметів або перескочити через клас.

Додаткову підтримку ви отримаєте від співробітників вашої школи, SIBUZ у вашому районі та від фахівців відділу розвитку здібностей Департаменту освіти, молоді та сім'ї Сенату.

Правильна підтримка вашої дитини

Школи можуть розвивати особливі здібності різними способами, наприклад через

- адаптовані складні завдання на уроці,
- участь у конкурсах, наприклад у математичному конкурсі Känguru;
- можливість поглибленого навчання в школах для обдарованих,
- регіональні групи обдарованих у другу зміну або
- співпраця з сусідніми школами.

Розвиток здібностей

Особлива педагогічна потреба в підтримці

Якщо ваша дитина потребує спеціальної педагогічної підтримки у короткостроковій або довгостроковій перспективі, то вчителі можуть запропонувати їй особливі педагогічні завдання. У такому випадку відповідні діти працюватимуть у класі або в маленьких групах.

Існують також спецшколи з різними особливим освітнім спрямуванням. Батьки можуть звернутися за консультацією з цього приводу до SIBUZ.

Потреба в підтримці фізичного, моторного і розумового розвитку, зору, слуху і спілкування та аутизму

У випадку дітей з фізичними або розумовими вадами чи аутизмом для визначення потреби в підтримці використовують експертний висновок. Таке часто трапляється перед зарахуванням до школи. Якщо вчителі або ви як батьки помітили порушення лише згодом, то ви зможете негайно звернутися для отримання відповідного експертного висновку безпосередньо до шкільної інспекції в окрузі.

Потреба в підтримці навчання та емоційного і соціального розвитку

Відсутність концентрації або труднощі з лічбою частіше виникають на початку навчання у школі. Часто проблему можна вирішити протягом перших двох років навчання в школі. Тому процедура визначення двох фокусних точок зазвичай проводиться тільки після цього.

У цьому разі вчителі або ви як батьки можете звернутися за експертним висновком або випискою від SIBUZ. Фахівці зі спеціальної освіти проконсультують вас та працівники школи про те, як може виглядати гарна підтримка вашої дитини.

Напрямок підтримки «мова»

Дітям з великими труднощами з мовою або іншими порушеннями мови пропонують спеціальне педагогічне навчання мови на етапі початку навчання у школі або в школі з відповідним акцентом на спеціалізовану педагогічну мовну підтримку.

Спеціальна освітня підтримка стосується таких порушень або труднощів:

- слух і комунікація,
- зір,
- фізичний розвиток і розвиток моторики,
- емоційний та соціальний розвиток,
- розумовий розвиток,
- аутизм,
- навчання,
- мова.

Виправлення недоліків

Іноді у вашої дитини можуть виникати недоліки через хронічні захворювання або обмеження за станом здоров'я, особливі педагогічні потреби в підтримці або труднощі у читанні, письмі або лічбі. Ці недоліки можна усунути за допомогою спеціальних заходів, наприклад, індивідуальних занять, збільшення часу заняття або додаткові перерви під час тестів.

В особливо важких випадках також може застосовуватися так званий захист оцінки. Цей захід гарантує, що певні часткові досягнення не буде включено до оцінки успішності вашої дитини.

Школи з напрямком розвитку «навчання»

Школи з напрямком розвитку «розумовий розвиток»

Школи з іншими напрямками підтримки

Діти, перша мова яких не є німецькою

Оскільки мова є запорукою успіху в навчанні, мовна освіта проводиться в школі повсюдно — як на уроці німецької, так і на інших предметах, а також у школі повного дня.

Діти, які приходять до школи без знань німецької мови, отримують додаткову підтримку у вивченні німецької. Здебільшого діти, які зазвичай інтегруються безпосередньо в клас на початку навчання, вивчають нову мову дуже швидко.

Для дітей старшого віку існують так звані вітальні класи. Тут вони навчаються разом з іншими дітьми в невеликих групах. Щойно вони зможуть слухати уроки німецької мови, їх переведуть до звичайного класу.

Багатомовність як основа

Як батьки ви можете продовжувати спілкуватися рідною мовою та підтримувати її. Це допомагає вашій дитині зміцнити власну ідентичність і, знаючи та говорячи рідною мовою, легше та швидше вчити інші мови.

Не менш важливо, щоб ви як батьки вивчали німецьку мову. Тільки так ви зможете брати участь у повсякденному шкільному житті ваших дітей та обмінюватися інформацією про розвиток з фахівцями-педагогами.

У багатьох школах пропонуються мовні курси для батьків на місцях через місцеві освітні центри для дорослих. Тут ви також знайдете важливу інформацію про процеси в школі або про те, як ви можете підтримати свою дитину.

Уроки першої мови

Якщо діти вивчають свої перші мови та добре їх освоюють, це сприяє їхньому академічному та особистісному розвитку.

Багато початкових шкіл у Берліні пропонують перші уроки мови (ESU) з різних мов. До таких належать арабська, китайська, курдська (курманджі), польська, російська, українська, турецька, в'єтнамська і кірманчі (заза).

За дві години на тиждень діти засвоюють базові усні та письмові навички першої мови.

Курси німецької у школі

Мовна підтримка

Уроки першої мови

УЧАСТЬ У ФОРМУВАННІ ПОВСЯКДЕННОГО ШКІЛЬНОГО ЖИТТЯ

Сьогодні педагогічні працівники та батьки активно співпрацюють у вихованні дітей. Водночас батьки є найважливішими контактними особами для працівників школи для підтримки та активної участі.

На регулярних батьківських зборах та шкільних конференціях ви можете дізнатися більше і скоординувати шкільні заходи, наприклад щодо дозвілля, концепцій навчання, оцінки успішності чи обіду.

Якщо ви не хочете брати участь у роботі комітетів, але хотіли би познайомитися з іншими батьками та обмінятися з ними думками, ви можете відвідати батьківський стіл, який також проводять в багатьох школах. Обговорювані тут теми часто перетікають в чергові батьківські збори.

Батьківські збори

Вашими контактними особами є представники батьків класу та (за наявності) заступники, яких обрали на перших батьківських зборах. Ви представляєте свої інтереси щодо школи та реалізуєте свої права на участь у роботі шкільних комітетів.

За погодженням з класним керівником представники батьків організують решту батьківських зборів. Вони визначають порядок денний, модерують збори і за потреби запрошують гостей, наприклад представників дирекції школи, вчителів-предметників, вихователями та вихователів або зовнішніх фахівців. Пізніше разом з іншими батьками вони приймають рішення про порядок виконання тих чи інших завдань в класі вашої дитини.

Зазвичай у першому півріччі проводять батьківські збори двічі, а в другому — один раз.

Також можуть проводитися додаткові збори з важливих тем, питань чи проблем.

На батьківських зборах класні керівники та вчителі-предметники інформують про

- загальні питання, планування та призначення зустрічей,
- зміст навчального плану та форми навчання,
- значення символів або штампів, що використовуються в класі,
- прогрес навчання всієї групи,
- критерії оцінки для атестатів.

Як ви можете підтримати школу:

- Регулярно дізнавайтеся про розвиток і рівень успішності вашої дитини.
- Повідомляйте фахівцям-педагогам про будь-які особливі обставини, які можуть вплинути на академічний розвиток вашої дитини.
- Дізнайтеся більше про те, що відбувається в класі та школі, на вечірніх батьківських зборах.
- Заохочуйте дитину бути пунктуальною та регулярно відвідувати всі шкільні заходи.
- Допоможіть своїй дитині взяти всі необхідні матеріали до школи та взяти на себе відповідальність за них і за свої завдання.

Яким чином ви можете активно сприяти розвитку школи або допомогти у формуванні шкільного життя:

- Підтримка проєктів, екскурсій чи виступів у класі,
- Допомога в шкільних проєктах, робочих групах або на шкільних фестивалях,
- Участь у шкільній групі розвитку або роботі шкільної програми,
- Членство чи допомога у фондї, який підтримує школу та дітей у реалізації ідей, профілів та проєктів.

Батьківський комітет

Усі представники батьків класів формують батьківський комітет (GEV) школи. Він представляє шкільні інтереси всіх законних опікунів.

Сюди належать такі теми

- подальша розробка шкільної програми,
- спеціальні пропозиції після уроків,
- якість шкільного харчування,
- стан туалетів,
- структурні зміни,
- дорожня обстановка перед школою або
- перепланування шкільного подвір'я.

Зазвичай в обговореннях бере участь дирекція школи, а іноді також гості, наприклад, шкільні психологи, представники сусідніх шкіл або партнери за співпрацею по сусідству.

Батьківський комітет обирає членів до різних комітетів:

- Голова одночасно є представником батьків школи, який представляє їхні інтереси перед дирекцією школи.
- Четверо членів представляють позицію батьків на шкільній конференції.
- Двоє членів входять до районного батьківського комітету школи.
- Дорадчі батьківські ради беруть участь у зборах вчителів та представників учнів, а також спеціалізованих конференціях, висловлюють свою думку та збирають інформацію для інших батьків.

Фонд фінансової підтримки

До фонду запрошують всіх охочих стати та учнів волонтерами школи: батьків, бабусь та дідусів, вчителів, колишніх учнів, мешканців або партнерів за співпрацею по сусідству.

Учасники сплачують щорічний внесок та збирають пожертви, щоб допомогти сформувати шкільне життя, наприклад на нове обладнання для дитячого майданчика на шкільному подвір'ї або обладнання для їдальні. Крім того, вони налагоджують контакти з незалежними установами, компаніями або працівниками культури в безпосередній близькості від школи і планують спільні проекти.

Що більше активності та ентузіазму проявляє фонд, то більша користь для учнів. У деяких школах він навіть фінансує персонал для робочих груп або шкільної бібліотеки.

Поради із заснування фонду фінансової підтримки

КЕРІВНИК ІЗ ЗАХИСТУ ПРАВ БАТЬКІВ

Він надає інформацію про завдання, обов'язки та права, пов'язані з роботою з батьків та допомогою у формуванні школи, від вечірніх батьківських зборів до батьківського комітету (GEV).

КЕРІВНИК ІЗ ЗАХИСТУ ПРАВ БАТЬКІВ

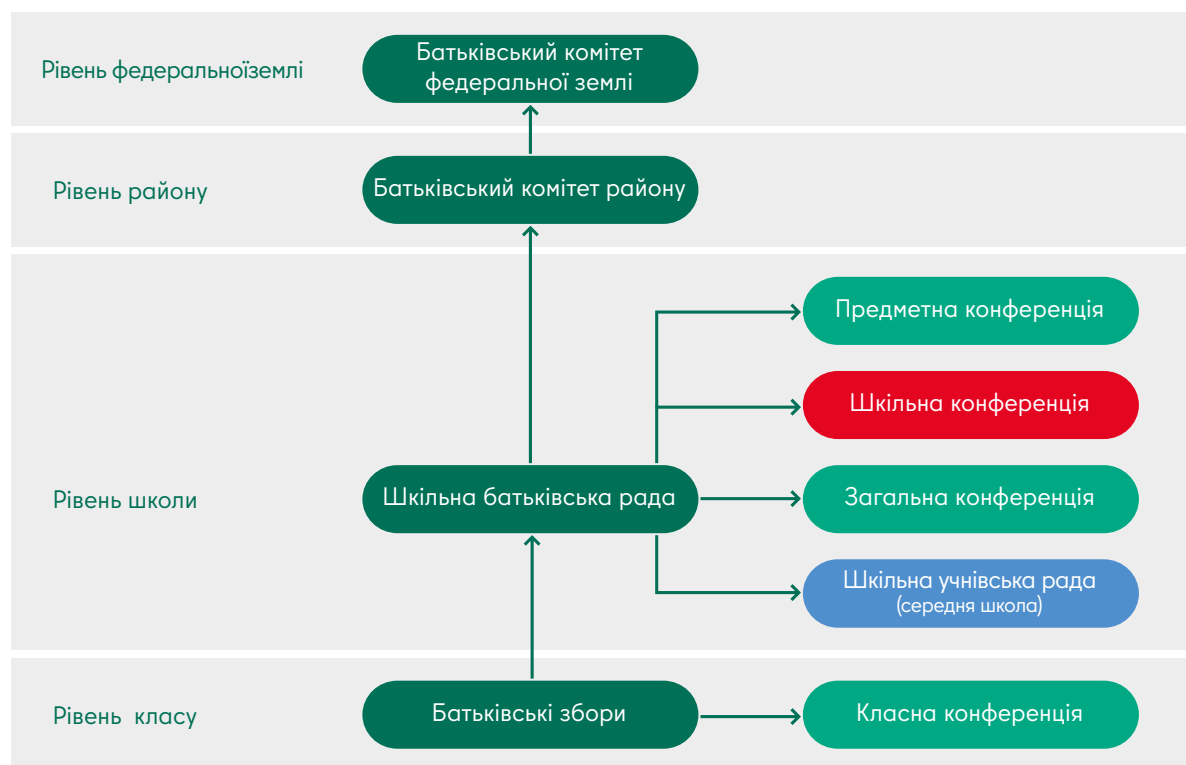
Шкільна конференція

Найважливішим органом прийняття рішень у школі є шкільна конференція. Відповідно до правил школи дирекція школи має скликати конференції не рідше ніж чотири рази на рік.

Шкільна конференція може приймати рішення, які стосуються школи, двома третинами голосів або простою більшістю голосуючих членів, починаючи з педагогічних концепцій та щоденного початку уроків і використання бюджету для вчителів на заміні.

Шкільну конференцію складають по чотири представники учителів, батьків та учнів, що мають право голосу. Головує завжди дирекція школи. Крім того, запрошується один зовнішній член.

Виборні органи, що представляють інтереси батьків у школі та на вищих рівнях

ЧАСТІ ЗАПИТАННЯ

Які навчальні матеріали потрібні моїй дитині?

Школа надає вашій дитині навчальні матеріали, необхідні для занять, безкоштовно. Тому важливо дбайливо поводитися з книгами, щоб наступним учням також було приємно з ними працювати.

Навчальні матеріали

Що робити, якщо моя дитина захворіла?

1. Оскільки відвідування школи є обов'язковим, ви повинні повідомити секретаріат про те, що ваша дитина не зможе прийти до школи, у перший день зранку. Інакше зі школи зателефонують вам і запитують причину її відсутності.
2. Про ймовірну тривалість хвороби необхідно письмово повідомити класного керівника не пізніше ніж третього дня відсутності. Якщо після цього ваша дитина повернеться до школи, вона повинна надати письмові вибачення від вас із зазначенням причини, кількості днів відсутності, дати та підпису. Медична довідка не обов'язкова, але школа може вимагати її в об'єднаних випадках.
3. Якщо ваша дитина має інфекційне захворювання, вона може повернутися до школи, лише якщо лікар засвідчить, що ризику інфікування більше немає.

Примітка в атестаті

Пропуски без поважних причин та з поважних причин вносять до атестату. Шість пропусків без поважних причин протягом півріччя вважаються повним днем відсутності. За п'ять пропусків без поважних причин складають протокол прогулу. Про це керівництво школи інформує відділ у справах молоді та SIBUZ. Школа також запросить вас на бесіду. У разі порушення обов'язкового шкільного навчання також може бути накладено штраф.

Чи можу я звільнити дитину на один день або більше?

Звільнення від навчання можливе лише у виняткових випадках, наприклад за сімейними обставинами, як-от весілля чи похорон. Звільнення від навчання просто перед або після канікул затверджують в особливих, об'єднаних окремих випадках.

Звільнення від навчання повинно тривати не більше трьох тижнів і вимагає, щоб ви як батьки надолужили пропущені матеріали зі своєю дитиною. Заяву на звільнення від навчання необхідно своєчасно подати письмовою формою до школи. Водночас буде розглянуто окрему ситуацію, а також обставини, і прийнято рішення про надання дозволу.

Звільнення від навчання з релігійних причин

Якщо певні релігійні свята не передбачають звільнення від навчання, можлива заява про звільнення від навчання з релігійних або ідеологічних міркувань. Будь ласка, вчасно зверніться до школи.

Що буде, якщо вчитель захворіє?

Якщо вчитель захворіє або не зможе провести уроки з інших важливих причин, дирекція школи організовує його заміну. Якщо він відсутній протягом тривалого часу, школа може забезпечити його тимчасову заміну.

Скасування уроків

В окремих випадках урок можуть скасувати. Піклування про вашу дитину все одно буде забезпечено. Якщо, як виняток, останній урок буде скасовано, ви або інша уповноважена особа зможете забрати дитину раніше.

Тільки якщо ваша дитина має ваш письмовий дозвіл та покаже його у школі, її відпустять додому саму раніше.

Що станеться, якщо з моєю дитиною станеться нещасний випадок під час навчання в школі?

Кожна дитина юридично застрахована від нещасних випадків дорогою до школи, під час уроків та під час шкільних заходів в Unfallkasse Berlin (UKB). Як батьки ви нічого не платите за це.

У разі нещасного випадку школа повідомить про це екстрену службу, батьків та страхову компанію. Навіть в разі ледь помітних травм нещасний випадок реєструють у шкільній книзі першої допомоги, якщо пізніше знадобиться візит лікаря. UKB також вимагає заповнену форму про нещасний випадок.

Якщо ваша дитина отримала травму дорогою зі школи додому, повідомте про це лікаря та секретаріат школи, щоб страхова компанія UKB могла покрити витрати.

Що робити, якщо мою дитину ображають, цькують або б'ють?

У будь-якому місці, в якому люди збираються разом, іноді виникають конфлікти, дрібні сварки або словесні перепалки. Ситуація стає серйозною, якщо дитина зазнає навмисного насильства.

Цькування у школі означає, що одна дитина або кілька дітей навмисне та неодноразово завдають фізичної та (або) психологічної шкоди іншій дитині протягом тривалого часу через агресивну поведінку.

Оскільки постраждалі навряд чи можуть самостійно вийти із ситуації, важливо допомогти їм.

Як ви можете підтримати свою дитину:

- вислухайте дитину і запитайте її про її переживання;
- якщо ви помітили зміни у своїй дитині, поцікавитесь можливими причинами в школі, провівши довірчу бесіду;
- зміцнюйте свою дитину, обговорюючи способи вирішення конфліктів.
- якщо ваша дитина все одно почувається погано або якщо ви підозрюєте цілеспрямоване цькування, зверніться по допомогу до школи або SIBUZ.

Запобігання насильству у школах

Запобігання насильству та кризам є фундаментальним завданням розвитку школи. У кожній школі є антикризова команда. Вона розробляє власну концепцію школи та вживає відповідних заходів, зазначених у концепції, опрацьовуючи відповідні інциденти.

Для покращення атмосфери та зменшення випадків насильства у школі або запобігання ним школи часто використовують наявні проекти та програми.

Особливу цінну підтримку в цьому надає соціальна робота, оскільки вона, наприклад, вчить учнів уникати конфліктів та вирішувати їх. Соціальні працівники в першу чергу прагнуть навчити учнів вирішувати конфліктні ситуації без застосування насильства, розвинути навички комунікації та стратегії розв'язання проблем у повсякденному житті.

У критичних ситуаціях педагогічні працівники, що спеціалізуються на соціальній роботі, можуть також безпосередньо проводити відкриті та довірчі розмови та консультації зі школярами, батьками та вчителями, знаходячи рішення спільно з учасниками.

Чим характеризується корисний сніданок?

Від харчування також залежить те, наскільки добре дитина вчиться в школі, наскільки вона уважна та ефективна в навчанні. Найголовніше, щоб ваша дитина взагалі поїла перед початком шкільного дня.

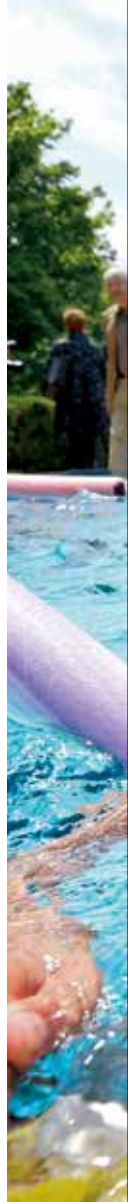
Ви хочете, щоб сніданок приносив вашій дитині ще більше задоволення?

- станьте прикладом для наслідування, не поспішайте і сядьте за стіл разом з дитиною.
- Збудіть у дитини апетит — запропонуйте йогурт з мюслі, тепле какао, трохи фруктів або навіть яйце.

Корисний з низьким вмістом цукру

У будь-якому випадку, що менший сніданок вдома, то ситніший та поживніший має бути обід на перерві у школі. Якщо можливо, уникайте солодких батончиків та напоїв із цукром.

Гарно підійде цільнозерновий хліб із сиром або нежирною ковбасою, фрукти чи овочі та питна вода.

Яким має бути здоровий сон школяра?

В ідеалі — десять годин сну для дитини молодшого шкільного віку. Однак, оскільки потреба дітей у сні різниться, одним потрібно більше сну, іншим трохи менше. Як показує досвід, першачки втомлюються після навчального дня у школі швидше, ніж після дня, проведеного у дитячому садку.

НАША ПОРАДА

Організуйте повсякденне життя так, щоб ваша дитина могла вчасно засинати та прокидатися відпочилою. Вранці перед школою ви повинні подбати про те, щоб у вашої дитини було достатньо часу, щоб вмитися, одягнутися, спокійно поспіяти та піти до школи без поспіху.

Скільки фізичної активності потрібно моїй дитині?

Діти молодшого шкільного віку хочуть багато рухатися. Це корисно та важливо, оскільки рух стимулює процес навчання та покращує увагу. Тому багато шкіл інтегрують у свої уроки вправи на розслаблення та фізичну активність. Крім того, є три регулярні уроки фізкультури на тиждень.

Що ми рекомендуємо вашій дитині:

- ваша дитина повинна ходити до школи пішки.
- після школи: замість сидіти перед телевізором чи комп'ютером слід займатися спортом, щоб запобігти неправильній поставі та ожирінню.

Також запишіть свою дитину на одну зі спортивних секцій, які часто пропонуються у школі.

На що треба звертати увагу дорогою до школи?

У перший час після зарахування до школи ви маєте супроводжувати дитину до школи, доки не відчуєте, що вона почувається безпечно дорогою до школи. Коли ваша дитина зможе ходити до школи сама, залежить як від рівня її розвитку, а також від шляху до школи.

Станьте гарним прикладом для наслідування

Найбільше вашій дитині допоможе ваша зразкова поведінка по дорозі. Навіть якщо ви запізнюєтеся, йдіть до перехрестя зі світлофором та не перебігайте дорогу на червоне світло.

Інакше ваша дитина може імітувати необачну поведінку, коли пізніше піде до школи сама. Це небезпечно для неї, оскільки вона нижча за зростом та її можуть не помітити водії.

Поясніть дитині важливість безпеки, навіть якщо вона можна запізнитися до школи. Ви також можете запобігти цьому, переконавшись, що ваша дитина відпочила і вчасно вийшла з дому вранці.

Пішки, а не автомобілем

Водіть дитину до школи пішки. Тільки так вона навчиться самостійно освоювати шлях у майбутньому. Якщо дитину везуть до школи автомобілем, вона не може оцінити тривалість дороги пішки. Вона також гірше виявлятиме найбезпечніший перехід через дорогу та особливі небезпеки.

Крім того, це також може призвести до ризикованих та незрозумілих ситуацій, коли батьки зупиняються у другому ряду перед школою, щоб дати дітям вийти. Краще, якщо дорогою до школи діти йтимуть компанією, яку на початку можете супроводжувати ви або інші батьки.

Автобусом та рейковим транспортом до школи

Якщо ваша школа далеко, і пройти до неї пішки неможливо, то подорож автобусом та рейковим транспортом є гарною альтернативою автомобілю.

У перший час ви маєте супроводжувати дитину, щоб вона ознайомилась з дорогою до школи, транспортними засобами та зупинками. Ви також можете організувати спільну дорогу до школи з іншими дітьми. Коли ваша дитина підросте, вони може свідомо та самостійно діставатися до школи автобусом та рейковим транспортом.

На що слід звернути увагу у разі використання портфеля?

Шкільний портфель з м'якими лямками ідеально підходить для початку навчання в школі. Рюкзаки, сумки через плече та так звані тягові сумки на колесах спричиняють порушення постави або біль у спині.

Слід врахувати рекомендації, наведені нижче.

- Портфелі не повинні виступати за плечі дитини.
- Регулярно перевіряйте плечові ремені та регулюйте посадку портфеля на спині за потреби або в разі зміни одягу. Занадто довгі ремені спричиняють прогинання спини, а надто короткі — округлення.
- Щодня наново збирайте портфель разом з дитиною, щоб уникнути зайвої ваги в наступний навчальний день.

Як має виглядати робоче місце вдома?

Ваша дитина може виконувати навчальні завдання як за кухонним, так і за власним письмовим столом. Робоче місце має бути максимально світлим, тихим і вільним від відволікаючих факторів.

Крім того, у вашої дитини повинна бути зона, де вона може зберігати всі свої шкільні книги, зошити, ручки та інше навчальне приладдя.

Скільки додаткових завдань моя дитина повинна виконувати вдома?

Ваша дитина отримуватиме додаткові домашні завдання, які потрібно підготувати до уроку або виконати після уроку. У школі повного дня так звані «домашні завдання» зазвичай стають «навчальними завданнями». Ваша дитина може робити їх у школі з відвідуванням груп подовженого дня.

Ваша дитина виконуватиме заняття вдома у виняткових випадках або в разі дослідницьких завдань.

Навчальні завдання — мета і тривалість

Завдання служать для закріплення вивченого матеріалу або підготовки до наступного уроку. Водночас ваша дитина вчиться самостійно застосовувати нові знання.

Кожна школа повного дня визначає на шкільній конференції обсяг та час виконання завдань. На етапі початку навчання у школі цей час не повинен перевищувати 30 хвилин на день.

Крім того, школа з обов'язковим відвідуванням груп подовженого дня враховує, що діти мають насолоджуватися вільним часом із сім'єю або друзями після 16:00.

Навчання на помилках

Як батьки ви можете і повинні підтримувати свою дитину під час виконання домашніх завдань. Це свідчить про те, що ви зацікавлені в тому, що вони вивчають у школі, і наскільки важливо для вас, щоб вони правильно виконували домашнє завдання.

Однак, будь ласка, не робіть завдання за свою дитину. Дозвольте їй самій робити помилки, щоб вчитися на них.

Увага у школі

Здатність до концентрації, особливо у маленьких дітей, є різною. Якщо ви помітили, що ваша дитина перевантажена або змушена сидіти над завданням надто довго, ви можете навіть скасувати його.

Тоді можете написати записку вчителю. Він ознайомиться з межами дитини та зможе зреагувати наступного разу під час виконання завдань.

Зазвичай вчителям-предметникам заборонено використовувати додаткові завдання в якості покарання, наприклад за недисципліновану поведінку.

ШКІЛЬНІ ПРИМІЩЕННЯ ТА ПРАВОВІ ОСНОВИ

Окрім вчителів і дирекції школи, ви можете звернутися до інших фахівців з питань, які виникають в повсякденному шкільному житті.

На більшість запитань можуть відповісти на місці в школі. Ваша перша контактна особа — це завжди класний керівник. Якщо він не може вам допомогти, зверніться до дирекції школи. З багатьох питань вона самостійно приймає рішення. Якщо вона не може допомогти вам, то назве контактних осіб у відповідальних установах.

Шкільний ландшафт Берліна складається з багатьох осіб та установ, які співпрацюють. Завдання розділені між Департаментом освіти, молоді та сім'ї Сенату, а також округами з відповідними компетентними органами. До них належать відомства у справах молоді, шкільні SIBUZ, шкільні радники адміністрації Сенату або відомства у справах молоді чи районні відомства у справах школи.

Senatsverwaltung für Bildung, Jugend und Familie

Департамент Сенату відповідає за всі освітні питання, пов'язані зі змістом навчання. Зокрема, він приймає рішення щодо виконання вимог освітньої політики та змісту правових норм, наприклад основних навчальних планів.

Як службовий орган для всіх вчителів та вихователів, які не зареєстровані вільними постачальниками, Департамент Сенату несе відповідальність за такі задачі:

- наймання вчителів та за потреби вихователів;
- оснащення шкіл персоналом;
- довгострокове кадрове планування відповідно до кількості учнів в районах.

Контактні особи з ВАШИХ питань

Ваші запитання	Перша контактна особа	Інші контактні особи
Організація дня школи Ритм Педагогічна концепція Зміст уроку Оцінка ефективності	Класний керівник	Вчителі-предметники Дирекція школи Представництво батьків Батьківський комітет Голова GEV
Позакласні заходи Догляд під час канікул	Вихователі	Вихователі-координатори Дирекція школи Голова GEV
Етапи шкільного навчання Індивідуальна, спеціальна освітня підтримка Розвиток здібностей Труднощі в переживанні та поведінці, читанні, письмі, лічбі Випадки насильства, кризи, надзвичайні ситуації	Вчителі Педагогічний колектив школи Дирекція школи	SIBUZ Районні шкільні інспекції Спеціалізований відділ розвитку здібностей
Конфлікти, психічні навантаження, особистий розвиток дитини Відстань до школи Переходи до інших шкіл або класів	Шкільні соціальні працівники	Вчителі / дирекція школи Вихователі (eFöB) Шкільний психолог (SIBUZ) Відомство у справах молоді
Органи Міжкласні теми Шкільна програма Питання, які не вдалося з'ясувати з педагогічними працівниками Спонсорство	Дирекція школи	Голова GEV Предметні конференції Конференції на рівні класів Районні шкільні інспекції
Будівля та обладнання школи Приміщення й організація школи Закінчення школи Переведення до іншої школи	Районна шкільна рада	Районні шкільні інспекції
Частоти класу Питання про організацію і педагогіку, які не вдалося з'ясувати в школі	Районна шкільна рада Районні шкільні інспекції	-
Основні питання поза окремою школою Скарги, які не вдалося з'ясувати у школі	Районні шкільні інспекції	Департамент освіти, молоді та сім'ї Сенату

Від шкільної інспекції до відомства у справах молоді

Шкільні інспекції

У кожному окрузі Берліна є філія Департаменту освіти, молоді та сім'ї Сенату з регіональною шкільною інспекцією. У створених там шкільних радах є контактні особи для шкіл, батьків та учнів з усіх шкільних питань. Вони інформують, консультують та виступають посередниками між учасниками.

Графік роботи — четвер з 15:00 до 18:00 за попереднім записом.

Шкільна інспекція надає консультації, серед іншого на такі теми:

- Впровадження педагогічних концепцій у школах,
- Достатнє кадрове забезпечення шкіл,
- Конфлікти у школі,
- Зміна школи в межах району та вільні місця у школі,
- Спеціальна освітня підтримка дітей шкільного віку,
- Шкільні пропозиції та обладнання, наприклад для особливо обдарованих дітей чи дітей з обмеженими можливостями.

CHARLOTTENBURG-WILMERSDORF

Waldschulallee 29-31, 14055 Berlin
Тел.: 030 90292-5102

FRIEDRICHSHAIN-KREUZBERG

Frankfurter Allee 35/37, 10247 Berlin
Тел.: 030 90298-3620

LICHTENBERG

Alt-Friedrichsfelde 60, 10315 Berlin
Тел.: 030 9021-4706

MARZAHN-HELLERSDORF

Alice-Salomon-Platz 3, 12627 Berlin
Тел.: 030 90249-1601

MITTE

Karl-Marx-Allee 31, 10178 Berlin
Тел.: 030 90182-6055

NEUKÖLLN

Buckower Damm 114, 12349 Berlin
Тел.: 030 90249-1701/1702

PANKOW

Tino-Schwierzina-Straße 32, 13089 Berlin (3-й поверх)
Тел.: 030 90249-1005/1006

REINICKENDORF

Innungsstraße 40, 13509 Berlin
Тел.: 030 90249-1933/1938

SPANDAU

Streitstraße 6, 13587 Berlin
Тел.: 030 90279-2530

STEGLITZ-ZEHLENDORF

Hartmannsweilerweg 65, 14163 Berlin
Тел.: 030 90299-6131

TEMPELHOF-SCHÖNEBERG

Alarichstraße 12-17, 12105 Berlin
Тел.: 030 90277-6494

TREPTOW-KÖPENICK

Luisenstraße 16, 12557 Berlin
Тел.: 030 90249-2211/-12/-15

Шкільна інспекція

SIBUZ

У кожному районі Берліна фахівці шкільних психолого-інклюзивних центрів педагогічного консультування та підтримки (SIBUZ) допомагають з усіх питань, пов'язаних зі школою. Їхні послуги надають безкоштовно, конфіденційно та об'єктивно.

Фахівці SIBUZ надають консультації з усіх питань, пов'язаних з навчанням та поведінкою вашої дитини:

- Етапи шкільного навчання
- Індивідуальна спеціальна педагогічна підтримка
- Розвиток здібностей
- Подолання труднощів у житті та поведінці, наприклад у читанні, письмі, лічбі

CHARLOTTENBURG-WILMERSDORF

Waldschulallee 31, 14055 Berlin
Тел.: 030 90292-5150 (Автовідповідач)
Електронна адреса: 04sibuz@senbjf.berlin.de

FRIEDRICHSHAIN-KREUZBERG

Fraenkelufer 18, 10999 Berlin
Тел.: 030 2250-8311
Електронна адреса: 02sibuz@senbjf.berlin.de

LICHTENBERG

Franz-Jacob-Straße 2, 10369 Berlin
Тел.: 030 90249-2055
Електронна адреса: 11sibuz@senbjf.berlin.de

MARZAHN-HELLERSDORF

Eisenacher Straße 121, 12685 Berlin
Тел.: 030 22501-3210
Електронна адреса: 10sibuz@senbjf.berlin.de

MITTE

Badstraße 10, 13357 Berlin
Тел.: 030 403949-2261
Електронна адреса: 01sibuz@senbjf.berlin.de

NEUKÖLLN

Buckower Damm 114, 12349 Berlin
Тел.: 030 902491801
Електронна адреса: 08sibuz@senbjf.berlin.de

Крім того, SIBUZ консультує школи з таких тем:

- розробка та впровадження інклюзивної шкільної програми для цілоденного та безбар'єрного навчання;
- розробка концепцій навчання та спеціальних концепцій підтримки та профілактики;
- створення життєздатних концепцій запобігання насильству та залежності, зміцнення здоров'я та соціального навчання.

Шкільні психологи надають підтримку у разі виникнення інцидентів із насильством, криз, надзвичайних ситуацій, цькування та дискримінації. Спеціальні плани на випадок надзвичайних ситуацій допомагають школам діяти належним чином у разі серйозних проблем.

PANKOW

Tino-Schwierzina-Straße 32, 13089 Berlin
(1-й поверх), тел.: 030 90249-1100
Електронна адреса: 03sibuz@senbjf.berlin.de

REINICKENDORF

Nimrodstraße 4-14, 13469 Berlin
Тел.: 030 90294-4837
Електронна адреса: 12sibuz@senbjf.berlin.de

SPANDAU

Streitstraße 6, 13587 Berlin (2-й і 3-й пов.)
Тел.: 030 90279-5850
Електронна адреса: 05sibuz@senbjf.berlin.de

STEGLITZ-ZEHLENDORF

Dessauerstraße 49-55, 12249 Berlin
Тел.: 030 90299-2572
Електронна адреса: 06sibuz@senbjf.berlin.de

TEMPELHOF-SCHÖNEBERG

Ebersstraße 9a, 10827 Berlin
Тел.: 030 90277-4374
Електронна адреса: 07sibuz@senbjf.berlin.de

TREPTOW-KÖPENICK

Luisenstraße 16, 12557 Berlin
Тел.: 030 90249-2300
Електронна адреса: 09sibuz@senbjf.berlin.de

SIBUZ

Відомства у справах школи

Відділ, відповідальний за школи у відповідному окрузі, є відомством у справах школи для загальноосвітніх державних шкіл.

Відомство у справах школи вирішує важливі питання щодо організації школи, наприклад в разі зміни школи або створення класів.

Інші обов'язки відомства у справах школи:

- розподіл учнів між школами для зарахування та переведення до загальноосвітньої школи,
- використання завгоспів як контактних осіб та посередників у питаннях щодо будівлі школи.

CHARLOTTENBURG-WILMERSDORF

Otto-Suhr-Allee 100, 10585 Berlin
Тел.: 030 90291-4620

FRIEDRICHSHAIN-KREUZBERG

Frankfurter Allee 35/37, 10247 Berlin
Тел.: 030 90298-4627

LICHTENBERG

Alt-Friedrichsfelde 60, 10315 Berlin
Тел.: 030 90296-3821

MARZAHN-HELLERSDORF

Alice-Salomon-Platz 3, 12627 Berlin
Тел.: 030 9029-2780

MITTE

Karl-Marx-Allee 31, 10178 Berlin
Тел.: 030 90182-6050

NEUKÖLLN

Boddinstraße 34, 12053 Berlin
Тел.: 030 90239-2532

PANKOW

Fröbelstraße 17 (Будинок 9), 10405 Berlin
Тел.: 030 90295-5295

REINICKENDORF

Eichborndamm 215, 13437 Berlin
Тел.: 030 90294-4765

SPANDAU

Streitstraße 9, 13587 Berlin
Тел.: 030 90279-2121

STEGLITZ-ZEHLENDORF

Kirchstraße 1-3, 14163 Berlin
Тел.: 030 90299-5346

TEMPELHOF-SCHÖNEBERG

Alarichstraße 12-17, 12105 Berlin
Тел.: 030 90277-4865

TREPTOW-KÖPENICK

Alt-Köpenick 21, 12555 Berlin
Тел.: 030 90297-0

Шкільна інспекція

Шкільна інспекція регулярно перевіряє берлінські школи, проводячи шкільні аудити. Аудит доповнює передбачену самооцінку кожної школи та надає інформацію, підкріплену даними про розвиток школи, якість викладання та виховання, а також про організацію школи та шкільне життя.

У докладному звіті кожна школа може дізнатися про її сильні та слабкі сторони. На районному та державному рівнях результати використовують для спрямування розвитку школи. Короткі звіти про перевірки окремих шкіл можна переглянути в онлайн-каталозі шкіл.

Відомства у справах школи

Шкільна інспекція

Відомства у справах молоді

Районне відомство у справах молоді підтримує вас у вихованні, догляді та навчанні вашої дитини. Послуги профілактичної підтримки допомагають створити позитивні умови життя для вашої родини: від закладів дозвілля, таких як дитячі та юнацькі центри, до дитячих майданчиків під наглядом педагогів.

Багато з цих закладів тісно співпрацюють зі школами. Відомстві у справах молоді також співпрацює з початковими школами особливо зі школами повного дня. Адже саме у відомстві у справах молоді ви подаєте заяву на отримання додаткової підтримки вашої дитини та догляду за нею.

Відомство у справах молоді повідомить вас про підтвердження та ступінь потреби в догляді, а також про внесок.

Завдяки районним центрам освіти та сімейного консультування відомство у справах молоді також підтримує вас у вирішенні проблем із сім'єю. Захист добробуту підлітків є однією з основних проблем, якими займається відомство у справах молоді.

Тому персонал буде стежити за всіма вказівками, якщо добробуту дитини щось загрожує. Потім він зв'яжеться з постраждалою сім'єю, щоб разом виробити рішення. У цьому він тісно співпрацює з іншими установами та початковими школами.

CHARLOTTENBURG-WILMERSDORF

Otto-Suhr-Allee 100, 10585 Berlin
Тел.: 030 90291-5240

FRIEDRICHSHAIN-KREUZBERG

Frankfurter Allee 35/37, 10247 Berlin
Тел.: 030 90298-2092/2484

LICHTENBERG

Große-Leege-Straße 103, 13055 Berlin
Тел.: 030 90296-5317

MARZAHN-HELLERSDORF

Riesaer Straße 94, 12627 Berlin
Тел.: 030 90293-4552

MITTE

Karl-Marx-Allee 31, 10178 Berlin
Тел.: 030 90182-3233

NEUKÖLLN

Karl-Marx-Straße 83, 12040 Berlin
Тел.: 030 90239-2332/4187

PANKOW

Fröbelstraße 17, Будинок 4, 10405 Berlin
Тел.: 030 90295-5777

REINICKENDORF

Nimrodstraße 4-14, 13469 Berlin
Тел.: 030 90294-6676/6733

SPANDAU

Carl-Schurz-Straße 2/6, 13597 Berlin
Тел.: 030 90279-2432/2884/2446

STEGLITZ-ZEHLENDORF

Kirchstraße 1-3, 14163 Berlin
Тел.: 030 90299-0

TEMPELHOF-SCHÖNEBERG

Rathausstraße 27, 12105 Berlin
Тел.: 030 90277-2308 (офіс)
або 030 90277-2236 (дитячий садок
та група продовженого дня)

TREPTOW-KÖPENICK

Zum großen Windkanal 4, Будинок 9, 12489 Berlin
Тел.: 030 90297-5329

Відомства у справах молоді

Шкільні соціальні працівники

У державних школах соціальні педагогічні працівники роблять важливий внесок у формування та розвиток школи як місця навчання та проживання, а також у підтримку школярів.

- Вони зміцнюють соціальні компетенції школярів та сприяють розвитку їхньої ідентичності та особистості.
- Вони посилюють навчальну мотивацію дітей і допомагають їм долати життєві проблеми як у школі, такі і за її межами.
- Вони пропонують психосоціальну підтримку та групову роботу відповідно до конкретного випадку.
- Вони надають консультації батьки та вихователям.
- Вони співпрацюють із педагогічними працівниками шкіл.
- Вони направляють до інших установ для отримання консультацій та підтримки, наприклад, щодо допомоги у вихованні.

Правова база та правила

Ваша дитина має фундаментальне право на освіту. Наведені нижче правові основи гарантують можливість скористатися цим правом:

Шкільні правила

Крім загальних вимог до освітньої місії школи, шкільні правила також регулюють фундаментальні питання щодо організації школи та планування уроків, а також прав та обов'язків залучених осіб і комітетів.

Розпорядження про початкову школу

Це розпорядження регулює особливі питання щодо початкової школи та початкового рівня громадської школи. До таких належать положення про організацію цього навчального етапу. Вони варіюються від зарахування до школи до базової організації уроків, індивідуальної підтримки та оцінювання успішності аж до переходу до наступної школи.

Відділ вирішення скарг

У разі конкретних скарг, які ви не змогли вирішити зі школою або шкільним органом, відділ вирішення скарг спробує допомогти вам у пошуку рішення з усіма залученими сторонами конфіденційно.

Контактні дані

beschwerdemanagement@senbjf.berlin.de

Спеціаліст з якості

Ви хочете отримати консультацію, поставити запитання про шкільні процедури або дізнатися про свої можливості участі в школі? Тоді ви можете зв'язатися з незалежним фахівцем з якості сенатора.

Ruby Mattig-Krone

Тел.: 030 90227-5330

Основний навчальний план

У ньому описано, що потрібно засвоїти дитині з окремих предметів 1-го-6-го класів і яких навичок вона повинна набути.

Законодавство

Існують відповідні нормативні акти для різних шкільних тем. Вони стосуються, наприклад, канікул, звільнення від навчання, атестатів, навчальних матеріалів або якості школи.

Законодавство

Senatsverwaltung
für Bildung, Jugend
und Familie

BERLIN

Bernhard-Weiß-Straße 6
10178 Berlin
Телефон: +49 30 90227-5050
post@senbjf.berlin.de